SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO
FINLANDS JÄGARFÖRBUND

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijapyyntö 20.11.2018 HE 154/2018 vp

ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä.

Metsästäjäliitto pitää lain tarkoitusta hyvänä. Eläinten hyvinvointi on tärkeää huomioida niiden pidossa ja käytössä. Metsästäjäliitto pitää kuitenkin tärkeänä, ettei laki tule estämään eläinten nykyisin hyväksyttyä käyttöä, kuten lain perusteluissakin on mainittu.

Ongelmaksi koemme lähinnä kielletyn kohtelun määrittelyn tulkinnanvaraisuuden, joka luo mahdollisuuksia tulkita lakia eri näkökulmista. Tämän seurauksena moni tällä hetkellä hyväksytty toiminta on mahdollista kieltää, mikäli lakia toimeenpanevan tahon arvot ja näkökulmat muuttuvat tämänhetkisistä.

Metsästyskoirien koe- ja kilpailutoiminnan osalta tietyt laintulkinnat voivat jatkossa estää toiminnan ja aiheuttaa merkittävää haittaa mm. haitallisten vieraspetojen kantojen rajoittamiselle ja viranomaisten tueksi tehtävälle suurriistavirka-avulle.

Koemme myös laissa määritellyt vaatimukset kilpailujen järjestämisestä kohtuuttomiksi metsästyskoirien kokeiden osalta verrattuna niihin liittyviin riskeihin ja järjestäjien resursseihin. Lain tarkoittamien ilmoituksenvaraisten kilpailuiden määrittelyyn tulisi lisätä, ettei ilmoituksenvaraisuus koske metsästyskoirien koe- ja kilpailutoimintaa.

Metsästys ja metsästyskoiratoiminta ovat jo tällä hetkellä tarkoin säädeltyä toimintaa niin lainsäätäjän ja omavalvonnan toimesta. Tulisikin varmistaa, ettei ko. laki uhkaa tällä hetkellä hyväksyttyjä metsästys- ja metsästyskoiraharrastusmuotoja.

Lakiehdotuksen pykälät ja perustelut

13 § Kielletty kohtelu

Pykälän toisessa momentissa kielletään eläimen liiallinen rasittaminen ja kurissa pitäminen, sekä kielletään myös eläimen pakottaminen yrittämään sen luonnollisten kykyjen tai voimien ylittämistä.

Lain perusteluissa mainitaan, että esimerkiksi hevosen tai koiran koulutus, harrastus- tai työkäyttö aiheuttaa eläimelle aina jonkinasteista henkistä ja fyysistä rasitusta eikä säännöksellä ole tarkoitus puuttua tällaiseen normaalista koulutuksesta ja käytöstä aiheutuvaan rasittumiseen.

Metsästäjäliitto kokee ongelmaksi tulkinnanvaraisuuden siitä, mikä on hyväksyttyä harrastuskäyttöä. Perustelun kohta on hyvä, mutta Metsästäjäliiton mielestä kohtaan tulisi lisätä koiran metsästyskäyttö, vaikka harrastekäytön voikin käsittää pitävän sisällään myös metsästyksen.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

Metsästäjäliitto kannattaa esitystä, mutta esittää ensimmäisen momentin estämättä sallittujen toimenpiteiden listaan lisättäväksi koiran kannuskynsien poistamista, mikäli koira toimii metsästyskoirana tai muissa vastaavissa aktiivitehtävissä.

Kannuskynnet voivat luoda merkittävän riskin koiran hyvinvoinnille, koska kannukset repeävät usein koiran liikkuessa maastossa tai toimiessa muissa tehtävissä. Näin ollen kannuskynsien poistaminen pieneltä pennulta olisi merkittävästi pienempi haitta koiran hyvinvoinnille verrattuna aikuisiällä repeäviin kannuksiin ja siitä aiheutuvaan pitkään toipilasaikaan.

Myös Eviran tulkinnan mukaan kannuskynsien poisto on tässä tilanteessa perusteltu ennaltaehkäisevä toimenpide.

42 § Yleiset periaatteet eläinkilpailuissa ja näyttelyissä

Pykälän ensimmäisen momentin perusteella eläinkilpailu tai näyttely ei saa tarpeettomasti vaarantaa eläimen hyvinvointia. Ensimmäisen momentin perusteluissa mainitaan, että hyvinvointi vaarantuisi tarpeettomasti ainakin silloin, kun eläintä vahingoitettaisiin tarkoituksellisesti. Esimerkkinä mainitaan, että hyväksyttävää ei olisi esimerkiksi sellaisen luolakoirien taipumuskokeen järjestäminen, jossa ei yritettäisikään estää koekoiran ja kohde-eläimen välistä kontaktia, vaan yksi eläin voisi helposti vahingoittaa toista puremalla tai kynsimällä.

Metsästäjäliitto pitää säädöstä huolestuttavana, koska se antaa mahdollisuuden rajoittaa tiettyjä, etenkin petoeläinten metsästykseen käytettävien koirien koemuotoja. Esimerkiksi luolakoirien metsästyskoe

(LUME) toteutetaan metsästyksen yhteydessä, eikä koetilannetta pystytä luonnonolosuhteissa kontrolloimaan täydellisesti (täysin hallitsemaan). Samoin suurpetojen kanssa työskentelevien koirien on mahdollisuus joutua kontaktiin kohde-eläimen kanssa. Jatkossa säädös voi pahimmillaan johtaa myös keskusteluun kyseisten koirametsästysmuotojen oikeutuksesta.

Näiden koemuotojen ja niiden kautta saatavan tiedon turvaaminen on jo yhteiskunnallisesti äärimmäisen tärkeää. Luolakoirilla on äärimmäisen merkittävä rooli supikoirien poistamisessa. Supikoira on määritelty haitalliseksi vieraslajiksi ja sen heikentävän merkittävästi alkuperäisen luonnon monimuotoisuutta. Suurpetojen osalta toimivat koirat ovat ratkaisevassa roolissa kantojen hallinnassa ja suurriistavirka-aputehtävissä. Ilman näille koirille suunnattu taipumuskokeita, ei pystytä saamaan luotettavaa tietoa käyttöön ja jalostukseen soveltuvista yksilöistä.

Kokeiden tarkoitus ei ole vahingoittaa elämiä tarkoituksellisesti, vaan selvittää koirien metsästysominaisuuksia. Lisäksi Kennelliiton alaisissa metsästyskoirakokeissa valvotaan jo tällä hetkellä koiran hyvinvointia koesuorituksen aikana. Säännöissä mm. vaaditaan keskeyttämään koe, mikäli koiran hyvinvointi vaarantuu.

Liitto esittää lisättäväksi 43 § ensimmäiseen momenttiin, että metsästys ei ole eläinten tarpeetonta vahingoittamista. Perusteluna, että metsästyskoirakokeet ovat metsästyslain tarkoittamaa toimintaa, ja järjestetään usein metsästystapahtuman yhteydessä. Pykälän 13 perusteluissa todetaan, että harrastustoiminta aina jonkinasteista henkistä ja fyysistä rasitusta, eikä lailla ole tarkoitus puuttua koiran normaalista käytöstä aiheutuvaan rasittumiseen. Tähän vedoten myös laillisten metsästysmuotojen ympärillä tapahtuvan koirien koe- ja kilpailutoiminnan ei voisi olla lain tarkoittamaa tarpeetonta vaarantamista.

45 § Ilmoituksenvarainen eläinkilpailun järjestäminen ja 47 § Kilpailueläinlääkärin tehtävät ja pätevyys.

Itse ilmoitusmenettely ei aiheuttaisi suurta haittaa sen lisätessä ainoastaan byrokratiaa. Varsinkin, jos ilmoitusmenettely tapahtuisi keskitetysti Suomen Kennelliiton kautta. Sitä vastoin kilpailueläinlääkärin asettamisvelvollisuus olisi kynnyskysymys metsästyskoirien kilpailu- ja koetoiminnalle. Tapahtumat järjestetään vapaaehtoisvoimin harrastajayhdistysten toimesta. Yhdistyksillä on käytössään hyvin rajalliset resurssit, joten eläinlääkäripalkkio muodostuisi useimmissa tapauksissa esteeksi tapahtuman järjestämiselle.

Katsomme myös, ettei eläinlääkärin läsnäolo toisi lisäarvoa hyvinvoinnin kannalta tämän hetkiseen tilanteeseen. Metsästyskoirakokeiden osalta omavalvonta toimii jo tällä hetkellä hyvin ja säännöt edellyttävät puuttumaan eläinten hyvinvointia vaarantaviin asioihin. Usein itse koesuoritus tapahtuu kymmenien tai jopa satojen kilometrien päässä kokeen keskuspaikasta, joten

näissä tapauksissa on tarkoituksenmukaista hakeutua lähimmän eläinlääkärin vastaanotolle.

Mikäli metsästyskoirien koe edellyttää eläinlääkärin paikallaoloa suuren koiramäärän tai muun syyn takia, kutsutaan eläinlääkäri paikalle jo nykykäytännön mukaisesti. Tällöin kyse voi olla mm. koiramäärältään suuresta kilpailusta. Lähtökohtaisesti metsästyskoirien kokeissa tapahtuu hyvin vähän tilanteita, joiden seurauksena tarvitaan eläinlääkärin palveluita.

Metsästäjäliitto katsoo lakiluonnoksen kolmanteentoista pykälään vedoten, että lähtökohtaisesti metsästyskoirakokeisiin ei liity pykälän tarkoittamaa riskiä, eivätkä ne siten ole ilmoituksenvaraisia, ja näin ollen niitä ei koskisi pykälän 45 kolmannen momentin vaatimus kilpailueläinlääkärin asettamisesta. Lain perusteluihin tulisi lisätä, ettei ilmoituksenvaraisuus koske metsästyslain säätelemää metsästyskoiratoimintaa.

Riihimäellä 19.11.2018

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Henri Mutanen,
Koulutuspäällikkö